

Úkaz a jev

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1994](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1994](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 16. 7. 1994
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 16. 7. 1994

Úkaz a jev

To, čemu běžně říkáme „událost“, bývá nejčastěji pouhým nahromaděním (nejen v prostoru, ale především v čase) nejrozmanitějšího skutečně událostního (tedy vnitřně integrovaného) dění, jež naše smysly registrují globalizujícím, schematicky syntetizujícím a spíše jen o důkladněji nekontrolované a komplexněji neověřované) zkušenosti a nikoliv o důvody a porozumění opřeným způsobem. Nicméně bez ohledu na výsledky analytického zkoumání lze oprávněně mluvit o tom, že i takovéto vnitřně nesjednocené, neintegrované (a tedy neudálostné) „dění“ ukazuje vždy jen svou momentální podobu (vnější vzhled) a že záleží na naší (několikaúrovňové) paměti (a ovšem s ní pracující „subjektivitě“) a na našich budoucnostních (rovněž subjektivních) odhadech, do jaké míry budeme ve svém myšlení (chápání, poznávání) právi tomu, co se „vskutku“ v onom dění odehrává. To, co je přístupné našim smyslům (smyslovým orgánům a jejich vnímání), nejsou žádná „smyslová data“ (jak se mylně domnívá celá jedna velká tradice evropského filosofického myšlení), ale nejsou to ani žádné „celé“ skutečnosti, celá „pravá jsoucná“, nýbrž pouhé jejich úkazy. Budeme chápat úkaz v duchu jazyka jako to, co se ukázalo, přičemž vůbec není zapotřebí, aby bylo řečeno, komu se to ukázalo. Úkaz tedy není ničím subjektivním (nebudeme však předčasně říkat, že je to něco „objektivního“, protože jsme význam této kvalifikace dosud nemohli dostatečně prověřit). V úkazu se tedy ukazuje jedna z podob, jedna z četných tvárností nějakého jsoucná nebo nějaké hromady jsoucen, a pouze v tomto druhotném významu se v něm ukazuje jsoucná samo. To je však víc než příslušná série ukazů: ani kompletní série toho, jak se jsoucná postupně (v průběhu svého událostního dění) ukazuje, nevyčerpává skutečnost samotného jsoucná vcelku.

(Písek, 940716-1.)